Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/3939

1.9.2026

# ODPORÚČANIE RADY

## z 10. júla 2026,

## k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Fínska

(C/2026/3939)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.

(2) Komisia 25. novembra 2025 prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Fínska na rok 2026. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej neurčila Fínsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada 21. apríla 2026 prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny ([2]) a 9. marca 2026 spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

(4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) ([3]). Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy a investície podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, a to najmä tie, ktoré prispievajú k riešeniu výziev identifikovaných v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny.

(5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Fínska na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Fínsko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Fínska. Na základe uvedenej analýzy sa v tejto správe identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Fínsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Fínska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(6) Dňa 20. januára 2026 Rada prijala odporúčanie podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ, ktorého cieľom je odstrániť nadmerný deficit vo Fínsku ([4]). Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 1,3 % v roku 2026, 1,5 % v roku 2027 a 1,8 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným s odkazom na východiskový rok 2024, a to 2,5 % v roku 2026, 4,1 % v roku 2027 a 5,9 % v roku 2028. Nápravnou trajektóriou vývoja čistých výdavkov stanovenou v uvedenom odporúčaní sa nahrádzajú maximálne miery rastu čistých výdavkov na rok 2026 a nasledujúce roky stanovené v odporúčaní z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Fínska ([5]) ([6]). Maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré sú v ňom stanovené na rok 2025 a ktoré zodpovedajú 1,6 % ročne a 5,3 % kumulatívne s odkazom na východiskový rok 2023, však zostávajú relevantné na posúdenie dodržiavania kritérií až do roku 2025 vrátane. Na základe posúdenia účinných opatrení Komisiou z 3. júna 2026 ([7]) je postup pri nadmernom deficite v prípade Fínska pozastavený.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Fínsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([5]) Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Fínska (Ú. v. EÚ C, C/2025/656, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/656/oj).

([6]) Bod 2 odporúčania z 21. januára 2025 a príloha II k uvedenému odporúčaniu („Súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav na 7 rokov“) sa naďalej uplatňujú.

([7]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke s názvom Európsky semester 2026 – jarný balík [COM(2026) 200 final].

(7) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu ([8]), pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. V nadväznosti na žiadosť Fínska prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Fínsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov ([9]). Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Fínsku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(8) Fínsko 30. apríla 2026 predložilo svoju výročnú správu o pokroku za rok 2026 ([10]) týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov, uskutočňovania súboru reforiem a investícií, ktoré toto predĺženie obdobia úprav opodstatňujú, a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy uvedené v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny v rámci európskeho semestra. Správa o opatreniach prijatých v rámci postupu pri nadmernom deficite je začlenená do výročnej správy o pokroku.

(9) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 0,2 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 1,8 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 0,8 % v roku 2026 a o 1,4 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 2,4 % a v roku 2027 na úrovni 1,9 %.

(10) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([11]), sa deficit verejných financií Fínska znížil zo 4,4 % HDP v roku 2024 na 3,4 % v roku 2025. Zníženie deficitu v roku 2025 odráža najmä vplyv opatrení zvyšujúcich príjmy, ako je zvýšenie sadzby DPH zavedené koncom roka 2024, a mierny rast výdavkov. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá deficit na úrovni 4,5 % HDP v roku 2026 a na úrovni 4,6 % HDP v roku 2027. Nárast v roku 2026 odráža najmä vyššie verejné investície súvisiace s dodávkou stíhačiek F35, čiastočne odloženou z roku 2025, a vyššie úrokové platby.

(11) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([12]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2025 reštriktívne, a to na úrovni 1,5 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2026 budú expanzívne, a to na úrovni 0,7 % HDP, a v roku 2027 budú vo všeobecnosti neutrálne.

(12) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([13]), verejný dlh Fínska vzrástol z 82,4 % HDP na konci roku 2024 na 88,5 % HDP na konci roku 2025. Zvýšenie miery zadlženosti v roku 2025 odráža najmä pretrvávajúci deficit verejných financií a rozsiahle pozitívne zosúladenie dlhu a deficitu a mierny rast nominálneho HDP. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 91,2 %, pričom do konca roka 2027 dôjde k ďalšiemu zvýšeniu na 93,1 %. Nárast v roku 2026 odráža najmä vyšší deficit verejných financií, ktorý je len čiastočne kompenzovaný rýchlejším rastom nominálneho HDP, zatiaľ čo zosúladenie dlhu a deficitu zohráva len nepatrnú úlohu.

([8]) Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C (2025) 2000 final.

([9]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Fínsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([10]) Výročné správy o pokroku 2026 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

([12]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

([13]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

(13) Na základe údajov Eurostatu ([14]) dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu vo Fínsku v roku 2025 úroveň 1,7 % HDP, čo v porovnaní s referenčným rokom 2021 zodpovedá zvýšeniu o 0,5 percentuálneho bodu HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že v roku 2026 dosiahnu úroveň 2,6 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2021 zodpovedá nárastu o 1,4 percentuálneho bodu HDP ([15]).

(14) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 Fínsko neprijalo nové opatrenia fiškálnej politiky, ktorými by sa zmierňoval vplyv vysokých cien energií na domácnosti a podniky ([16]).

(15) Podľa výpočtov Komisie sa čisté výdavky vo Fínsku v roku 2025 znížili o 0,7 % a kumulatívne za roky 2024 a 2025 sa zvýšili o 2,6 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je nižší ako maximálna miera rastu, ktorú odporučila Rada v januári 2025. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, aj kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je nižšia ako odporúčaná maximálna miera rastu.

(16) Podľa výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky vo Fínsku porastú v roku 2026 o 4,1 % a kumulatívne za roky 2024, 2025 a 2026 o 3,3 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako maximálna miera rastu, ktorú odporučila Rada v januári 2026, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 1,5 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2025 a 2026 spolu, predpokladaná kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je takisto vyššia ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,5 % HDP v kumulatívnom vyjadrení. Predpokladaná odchýlka je však v medziach flexibility národnej únikovej doložky na základe súčasných projekcií výdavkov na obranu.

(17) V odporúčaní, ktorým sa schvaľuje strednodobý plán Fínska, sa uvádza súbor reforiem a investícií, ktoré tvoria základ pre predĺženie obdobia úprav, spolu s časovým harmonogramom ich vykonávania. Vzhľadom na informácie, ktoré Fínsko poskytlo vo svojej výročnej správe o pokroku, sa Komisia domnieva, že vykonávanie kľúčových krokov týchto reforiem a investícií, ktoré sa mali uskutočniť do 30. apríla 2026, je podľa všetkého vo všeobecnosti na dobrej ceste. Pokiaľ ide o nápravu deficitov v regiónoch poskytujúcich služby na zlepšenie kvality života, hoci sa rast výdavkov zmiernil, kumulované deficity niektorých regiónov sa považujú za príliš veľké na to, aby sa dali napraviť do konca roka 2026 bez ohrozenia poskytovania služieb. Vláda preto predložila návrh na predĺženie lehoty do konca roka 2029 pre tie regióny, ktoré majú dôveryhodné plány na riešenie deficitu. Komisia sa domnieva, že Fínsko celkovo splnilo svoje záväzky uspokojivo ([17]). Fínsko čelí pretrvávajúcim výzvam v oblasti fiškálnej udržateľnosti. V roku 2025 dosiahol deficit verejných financií 3,4 % HDP a verejný dlh sa zvýšil na 88,5 % HDP.

([14]) Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).

([15]) Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.

([16]) Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).

([17]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke s názvom Európsky semester 2026 – jarný balík [COM(2026) 200 final].

Hoci vláda prijala v rokoch 2023 a 2024 rozsiahle konsolidačné opatrenia a ďalšie opatrenia sú zahrnuté v rozpočte na rok 2026, neočakáva sa, že sa verejný dlh bez ďalších zásahov stabilizuje. Verejné výdavky na úrovni 57,7 % HDP zostali v roku 2024 najvyššie v Únii. Zlepšenie efektívnosti verejných výdavkov má zásadný význam pre opätovné získanie fiškálneho priestoru, zachovanie priestoru pre potrebné verejné investície a riešenie tlakov na výdavky súvisiacich so starnutím obyvateľstva. Preskúmania výdavkov môžu pomôcť identifikovať možnosti zvýšenia efektívnosti verejných výdavkov. Očakáva sa, že ročné cielené preskúmania výdavkov budú prvýkrát dokončené v roku 2026 a nové komplexné preskúmanie sa plánuje pred voľbami v roku 2027. Fínsku by prospelo zachovať prax pravidelných a podrobných preskúmaní výdavkov s jasnými a realizovateľnými odporúčaniami a systematicky zohľadňovať ich výsledky v rozpočtovom procese. To sa týka najmä systému sociálnej ochrany, kde výdavky v roku 2024 dosiahli 26 % HDP, čo je výrazne nad priemerom Únie na úrovni 19 % HDP. Fínsky systém sociálnej ochrany je komplexný, ale zložitý a potenciálne by mohol znižovať motiváciu pracovať. Od roku 2023 bolo prijatých niekoľko reforiem s cieľom zjednodušiť a zefektívniť systém a posilniť motiváciu pracovať vrátane zavedenia všeobecnej dávky sociálneho zabezpečenia a komplexnej reformy sociálnej pomoci, ktoré nadobudnú účinnosť v roku 2026. Hoci sa očakáva, že tieto dve reformy zvýšia efektívnosť a motiváciu pracovať, ich vplyv na fiškálnu udržateľnosť zostáva aj naďalej neistý. Zároveň sa zvýšilo riziko chudoby či sociálneho vylúčenia a z posúdení vplyvu vyplýva, že nedávne reformy zrejme ovplyvnili zraniteľné skupiny viac, ako sa očakávalo. Osobitnú pozornosť si zaslúži riešenie potrieb zraniteľných skupín a zároveň zlepšenie efektívnosti výdavkov.

(18) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.

(19) Tempo vykonávania programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+), je vo Fínsku rýchlejšie ako priemer EÚ z hľadiska platieb, hoci miera výberu projektov zostáva pod priemerom EÚ. Je dôležité udržať súčasnú dynamiku a zabezpečiť urýchlenú realizáciu investícií a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Fínsko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní ([18]).

(20) Fínsko ako členský štát na východnej vonkajšej hranici EÚ čelí tlakom na výdavky súvisiace s obranou a odolnosťou voči hybridným hrozbám, ako aj špecifickým výzvam, ktoré ovplyvňujú dynamiku hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

(21) Fínsko čelí viacerým výzvam súvisiacim s konkurencieschopnosťou, dekarbonizáciou, so zamestnanosťou a s realizáciou reformy sociálnych a zdravotníckych služieb.

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania.

(22) Fínsko patrí medzi krajiny Únie s najlepšími výsledkami v oblasti inovácií, k čomu prispieva vysokokvalifikované obyvateľstvo, veľký počet odborníkov v oblasti IKT, široké využívanie digitálnych technológií v podnikoch, intenzívna medzinárodná spolupráca v oblasti výskumu, aktivita rizikového kapitálu a dynamický ekosystém startupov, najmä v oblasti špičkových technológií. Výdavky na výskum a vývoj sa naďalej zvyšujú smerom k národnému cieľu 4 % HDP do roku 2030. Táto silná inovačná výkonnosť sa však nepremietla do silnejšieho rastu produktivity, ktorý zostal slabý od poklesu sektora elektroniky na začiatku roka 2010. Aby inovácie účinnejšie prispievali k rastu, je potrebné výsledky výskumu komercializovať a ďalej rozšíriť v celom hospodárstve. Dôležitým kanálom na komercializáciu inovácií je spolupráca medzi priemyslom a akademickou obcou. Vo Fínsku sa spolupráca medzi inovačne aktívnymi podnikmi a univerzitami a výskumnými inštitúciami časom znížila, zatiaľ čo financovanie výskumu a vývoja zo strany podnikov vo vysokoškolskom vzdelávaní stagnovalo. Ťažkostiam pri spolupráci s univerzitami a výskumnými organizáciami a pri prístupe k príslušným nástrojom financovania čelia najmä MSP. Oslabila sa aj podpora iných inovačných činností ako výskum a vývoj, čo môže brániť zavádzaniu inovácií na trh. Hoci sa zvýšilo dodatočné financovanie spolupráce medzi podnikmi a výskumnými organizáciami, ďalšie zintenzívnenie spoločných projektov priemyslu a univerzít by pomohlo posilniť prenos znalostí. Zlepšenie komercializácie inovácií si vyžaduje aj posilnenie podnikateľských zručností a podporu pre výskumných pracovníkov. Hoci Fínsko zaviedlo vzdelávanie v oblasti podnikania na rôznych úrovniach, stále neexistuje komplexná stratégia na posilnenie podnikateľských schopností výskumných pracovníkov. Celkovo by Fínsko pri rešpektovaní obmedzeného fiškálneho priestoru malo prospech zo zachovania priaznivých podmienok pre rozvoj ekosystémov výskumu a vývoja, a to aj prostredníctvom zabezpečenia strategického využívania regionálnych a miestnych inovačných stratégií.

(23) Fínsko má dynamický ekosystém startupov. Hoci investície rizikového kapitálu v pomere k HDP sú nad priemerom EÚ, zvyšovanie ich objemu zostáva pretrvávajúcou výzvou, keďže domáce fondy často nemajú dostatočnú veľkosť na to, aby boli hlavným investorom alebo sa významne podieľali na kolách financovania v neskorších štádiách. Bankové úvery sú široko dostupné, ale nie sú vhodným nástrojom na financovanie rozširovania startupov. V dôsledku toho môžu mať inovatívne podniky – najmä tie v odvetviach náročných na kapitál – problémy so zabezpečením financovania rastu a mohli by sa presťahovať do zahraničia alebo hľadať financovanie na zahraničných trhoch. Hoci je prístup k financovaniu vo všeobecnosti primeraný a okrem iných opatrení pomohlo riešiť nedostatky v rozsiahlom financovaní aj nedávne preskúmanie stratégie štátnej investičnej spoločnosti TESI, sú potrebné ďalšie opatrenia na zabezpečenie dostatočných kapitálových tokov do podnikov s vysokou mierou inovácií. Rozšírenie prístupu k financovaniu rozširovania by podporilo rast podnikov, šírenie inovácií a tvorbu pracovných miest, ako aj celkový rast produktivity. Mohlo by byť užitočné, aby tieto politiky zahŕňali: i) rozšírenie účasti retailových investorov na rastových trhoch, napríklad zvýšením atraktívnosti a flexibility akciových sporiacich účtov OST s cieľom nasmerovať úspory domácností do rýchlo rastúcich spoločností; ii) zefektívnenie cezhraničných investičných postupov pre investorov; iii) zavedenie cielených daňových stimulov pre investície do scaleupov a rýchlo rastúcich spoločností prostredníctvom reformy daňového zaobchádzania s rizikovým kapitálom a iv) reformu zdaňovania dividend nekótovaných spoločností.

(24) Fínsko je malá, otvorená ekonomika, ktorá čelí výzvam v oblasti hospodárskej bezpečnosti najmä z dôvodu závislosti od globálnych hodnotových reťazcov. Z hľadiska zabezpečenia kritických hospodárskych tokov je dôležité, aby Fínsko naďalej rozvíjalo svoje schopnosti predchádzať možným narušeniam, reagovať na ne a prispôsobovať sa im, a to vrátane kybernetického a hybridného rozmeru a kritickej infraštruktúry, ktorá je pre hospodárstvo životne dôležitá. Vysoký podiel podnikov vo Fínsku zaznamenal bezpečnostné incidenty IKT s následkami. Séria incidentov, ktoré postihli podmorskú kritickú infraštruktúru v regióne Baltského mora, navyše poukazuje na zraniteľnosť kritickej infraštruktúry na prenos dát, prepravu plynu a prenos elektriny. Fínsko by malo prospech z podpory strategických hodnotových reťazcov a hospodárskych tokov prostredníctvom opatrení, ako je ochrana kritickej infraštruktúry a zachovanie špičkovej kybernetickej bezpečnosti.

(25) Fínsko uzákonilo svoj cieľ uhlíkovej neutrality do roku 2035. Dosiahnutie tohto cieľa si vyžaduje zrýchlenie pokroku v znižovaní čistých emisií uhlíka. Fínsko podniklo rozhodné kroky na zníženie emisií z výroby energie a uskutočnilo veľké investície na urýchlenie dekarbonizácie priemyslu.

(26) Pokračujúce úsilie o dekarbonizáciu priemyslu je dôležité nielen z hľadiska znižovania emisií, ale aj ako zdroj konkurencieschopnosti. Čistý priemyselný rozvoj je základom budúceho obchodného modelu Fínska. Fínsko má najnižšie ceny elektriny v EÚ, čo predstavuje významnú výhodu pre priemyselné odvetvia, ktoré už nahradili fosílne palivá. To ide ruka v ruke so zvýšením investícií do čistých technológií a obehového hospodárstva. Hoci je Fínsko lídrom vo vývoji čistých technológií, ako je veterná energia na pevnine, udržateľné energetické systémy, batériová infraštruktúra a zelený vodík, na rozvoj týchto technológií do podoby trhovo využiteľných odvetví podporujúcich budúce hospodárstvo Fínska sú potrebné ďalšie investície. V záujme zníženia závislosti od dovozu kľúčových materiálov a priemyselných vstupov musí Fínsko zlepšiť mieru využívania obehových materiálov a produktivitu zdrojov, ktoré aj naďalej patria k najnižším v EÚ. Zabezpečenie dostupnosti zelených zručností bude mať zásadný význam pre podporu zelenej transformácie v priemysle.

(27) Kľúčovú úlohu pri dosahovaní klimatických cieľov Fínska má odvetvie dopravy, a to vzhľadom na jeho významný potenciál ďalšieho znižovania emisií. Splnenie cieľov Fínska v oblasti dekarbonizácie dopravy do roku 2030 si vyžaduje urýchlenie investícií do oblastí zahŕňajúcich elektrifikáciu súkromných vozidiel a mobilitu s nulovými emisiami, verejné dopravné spojenia na zníženie závislosti od automobilov a dekarbonizáciu diaľkovej dopravy, ako aj reformy na ďalšie stimulovanie tejto transformácie. Takéto opatrenia môžu Fínsku priniesť konkurenčnú výhodu a zároveň podporiť dekarbonizáciu odvetvia sociálne spravodlivým a inkluzívnym spôsobom.

(28) Zvýšený tlak na lesy a emisie z odvodnených rašelinísk prispievajú k narušeniu záchytu uhlíka. Fínske lesy tradične plnia funkciu významného záchytu uhlíka, ale nedávny vývoj spôsobil výrazné zníženie záchytov. Boli navrhnuté opatrenia na zvýšenie rastu lesov a posilnenie ich odolnosti. Rozsah týchto opatrení je však obmedzený a očakáva sa, že ich vplyv sa prejaví až po dlhom čase. Rast lesov a ich odolnosť sú potrebné na zabezpečenie toho, aby sa v strednodobom a dlhodobom horizonte zvýšili prírodné záchyty, a to v záujme dosiahnutia súladu s plnením cieľa Fínska týkajúceho sa uhlíkovej neutrality. Okrem ťažby sa znížila aj rýchlosť rastu lesov v dôsledku ich veku a dôvodov súvisiacich so zmenou klímy vrátane sucha a historicky vysokých teplôt. Rozdiel medzi plánovanými čistými odstránenými množstvami a cieľom Fínska v oblasti LULUCF na rok 2030 je navyše druhým najväčším predpokladaným nedostatkom spomedzi členských štátov EÚ, avšak projekcie sú veľmi neisté. Zlepšenie záchytu uhlíka si vyžaduje posilnenie postupov udržateľného hospodárenia s pôdou a posilnenie investícií do odolnosti proti zmene klímy. Na posilnenie záchytu uhlíka a udržanie dosiahnuteľnosti fínskeho cieľa v oblasti uhlíkovej neutrality sú potrebné ďalšie rozhodné opatrenia.

(29) Miera nezamestnanosti sa v roku 2025 zvýšila na 9,7 %, čiastočne v dôsledku zvýšenej účasti na trhu práce, zatiaľ čo miera zamestnanosti klesla na 76,3 %. V roku 2025 sa miera dlhodobej nezamestnanosti zvýšila na 2,4 %, čím prekročila priemer EÚ. Miera nezamestnanosti mladých ľudí dosiahla v roku 2025 21,8 %, čo je výrazne nad priemerom EÚ, pričom percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, sa zvýšil na 11,0 %. Fínsko zaviedlo niekoľko opatrení na aktiváciu pracovnej sily vrátane reformy systému sociálneho zabezpečenia a zriadenia mestských oblastí zamestnanosti. Z národných štatistík však vyplýva, že účasť na aktívnych politikách trhu práce sa od roku 2022 znížila. ([19]) Obce čelia vysokým nákladom na vyplácanie dávok v nezamestnanosti, ako aj na poskytovanie verejných služieb zamestnanosti, pričom dopyt po oboch je počas cyklického poklesu mimoriadne vysoký. Úsilie o lepšie zacielenie aktívnych politík trhu práce na skupiny s vyššou potrebou služieb, ako sú mladí ľudia a dlhodobo nezamestnaní, by pomohlo zvýšiť efektívnosť výdavkov a lepšie podporiť prechod do zamestnania vo výnimočnej situácii na trhu práce.

(30) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Fínsku.

([19]) Pokles miery účasti môže byť nadhodnotený, keďže na vnútroštátnej úrovni sa monitorujú a hodnotia len zákonom stanovené služby zamestnanosti. Obce poskytujú aj iné služby, ktoré nie sú monitorované na vnútroštátnej úrovni.

(31) Posilnenie ponuky kvalifikovaných pracovníkov, a to aj prostredníctvom formálneho vzdelávania a zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie dospelých, by bolo prínosom pre produktivitu, konkurencieschopnosť a hospodársky rast Fínska. V roku 2025 predstavovala miera dosiahnutého terciárneho vzdelania vo Fínsku 38,2 %, čo je pod priemerom EÚ na úrovni 44,8 % a ďaleko za ambíciou Fínska dosiahnuť do roku 2030 úroveň 50 %. Miera nezamestnanosti ľudí s nižším sekundárnym vzdelaním alebo nižším vzdelaním zároveň dosiahla 22,9 %, čo poukazuje na to, že nedostatok požadovaných zručností je vážnou prekážkou zamestnanosti. Napriek vysokej miere zápisu do odborov v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky sa naďalej prejavuje nedostatok pracovných síl vo viacerých vysokokvalifikovaných profesiách. Rozširovanie ponuky vysokoškolského vzdelávania, ktorá je úzko prepojená s dopytom na trhu práce, a zvyšovanie počtu absolventov terciárneho vzdelávania sú kľúčové pre riešenie nedostatku požadovaných zručností.

(32) Reforma sociálnych a zdravotníckych služieb, ktorou sa začiatkom roka 2023 zaviedol nový systém poskytovania služieb, spomalila rast nákladov a zlepšila spravodlivý prístup k službám primárnej zdravotnej starostlivosti. Napriek tomu pretrvávajú rozdiely vo finančnej udržateľnosti a v poskytovaní služieb medzi regiónmi poskytujúcimi služby na zlepšenie kvality života. Subjektívne neuspokojené potreby lekárskej starostlivosti patria naďalej k najvyšším v Únii. Starnutie obyvateľstva zároveň ohrozuje odolnosť a fiškálnu udržateľnosť fínskeho sektora sociálnej a zdravotnej starostlivosti vrátane systému starostlivosti o starších ľudí. Posilnenie riadenia sociálnych a zdravotníckych služieb a modelu financovania regiónov poskytujúcich služby na zlepšenie kvality života spolu s integráciou rôznych informačných systémov a využitím údajov a umelej inteligencie by mohlo podporiť úsilie zamerané na riešenie neuspokojených potrieb, zníženie rozdielov a ďalšie zníženie neefektívnosti systému poskytovania služieb. Vyriešením týchto výziev by sa zároveň prispelo k podpore vzostupnej sociálnej konvergencie, čo je v súlade s analýzou jednotlivých krajín útvarov Komisie v druhej fáze, vychádzajúcou z rámca sociálnej konvergencie ([20]).

(33) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania týkajúceho sa hospodárskej politiky eurozóny na rok 2026, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Fínska pomáha odporúčanie č. 1 pri vykonávaní prvého, druhého, tretieho a piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie č. 2 pomáha pri vykonávaní štvrtého odporúčania týkajúceho sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčania č. 3 a 4 pomáhajú pri vykonávaní siedmeho odporúčania týkajúceho sa eurozóny a odporúčanie č. 5 pomáha pri vykonávaní piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Fínsko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 20. januára 2026, s cieľom odstrániť nadmerný deficit a zároveň využiť flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, ktorú aktivovala Rada. Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií vyplývajúceho z krízy boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ. Naďalej vykonávať súbor reforiem a investícií, ktoré tvoria základ predĺženého obdobia úprav, ako to odporučila Rada 21. januára 2025. Zlepšiť efektívnosť verejných výdavkov vykonávaním pravidelných a podrobných preskúmaní výdavkov, v ktorých sa identifikujú konkrétne opatrenia, ktoré sa majú zohľadniť v rozpočtovom procese, vrátane preskúmaní systému sociálneho zabezpečenia na podporu dlhodobej udržateľnosti verejných financií, pričom sa budú riešiť potreby zraniteľných skupín.

2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Udržať dynamiku vykonávania programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania, a flexibility stanovené v rámci politiky súdržnosti. Riešiť jedinečné výzvy v oblasti sociálno-ekonomickej situácie, bezpečnosti a civilnej pripravenosti, ktoré postihujú najmä regióny na východnej vonkajšej hranici EÚ, čo zahŕňa aj potrebu investovať do infraštruktúry dvojakého použitia.

([20]) SWD(2026)122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework* (Analýza sociálnej konvergencie jednotlivých krajín v druhej fáze, vychádzajúca z rámca sociálnej konvergencie), 2026.

3. Podporovať ekosystém výskumu a vývoja a zlepšiť komercializáciu inovácií i) zintenzívnením spolupráce medzi podnikmi a akademickou obcou prostredníctvom spoločných projektov medzi priemyslom a univerzitami a ii) zlepšovaním podnikateľských zručností a podporovaním výskumných pracovníkov. Rozšíriť prístup k financovaniu rozširovania pre inovatívne startupy a rýchlo rastúce podniky a posilniť ekosystém kapitálového financovania. Posilniť hospodársku bezpečnosť vrátane kritickej infraštruktúry a kybernetickej bezpečnosti.

4. Znížiť emisie uhlíka zvýšením verejných a súkromných investícií do dekarbonizácie priemyslu a dopravy (aj prostredníctvom elektrifikácie), do čistých technológií a riešení obehového hospodárstva a posilnením udržateľného využívania pôdy a lesných zdrojov.

5. Zlepšiť zacielenie aktívnych politík trhu práce. Riešiť nedostatok zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami rekvalifikáciou a zvyšovaním úrovne zručností pracovnej sily, ako aj rozšírením ponuky vysokoškolského vzdelávania rozvíjajúceho zručnosti, ktoré sú na trhu práce najžiadanejšie. Pokračovať v zlepšovaní efektívnosti sociálnych a zdravotníckych služieb a zároveň pokračovať v úsilí o zlepšenie prístupu k službám vrátane starostlivosti o starších ľudí.

V Bruseli 10. júla 2026

*Za Radu*

*predseda*

S. HARRIS